ΑΝΤΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Γεράσιμος Μακρυδήμας ὁ ἄνθρωπος καὶ λογοτέχνης

Ὑπὸ ΝΩΝΤΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τοῦτες τὶς μέρες συμπληρώνεται σαραντάημερο ἀπὸ τὸ θάνατο (27-1-1977) ἑνὸς διαλεχτοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς ἐπιστήμης, τοῦ Γεράσιμου Μακρυδήμα. Ὁ Γερ. Μακρυδήμας γεννήθηκε στὶς Βαρβολομιὸ τῆς Ἠλείας τὸ 1907, σπούδασε Φυσικὲς ἐπιστήμες καὶ ὑπηρέτησε περσότερο ἀπὸ 30 χρόνια τὴ Μέση Ἐκπαίδευση. Στὴν Πάτρα ἦταν γνωστὸς γιατὶ ὑπηρέτησε σὰν καθηγητὴς καὶ Γυμνασιάρχη, καὶ παράλληλα ἠσχολεῖτο ταπεινὰ σεμνὰ καὶ ἀθόρυβα μὲ τὴ λογοτεχνία. Διηγήματα καὶ μυθιστορήματά του ἔχουν δημοσιευτεῖ στὶς ἐφημερίδες τῆς Ἠλείας καὶ τῆς Πάτρας. Ἰδιαίτερα στὴν «Πελοπόννησο» ἔχουν δημοσιευτεῖ δυὸ ἀξιόλογα μυθιστορήματά του σὲ συνέχειες, τὸ «Πούλια» καὶ «Αὐγή». Στὰ 1964 μπόρεσε νὰ δημοσιεύσει σὲ ξεχωριστὸ τόμο δώδεκα διαλεχτὰ διηγήματά του μὲ τὸ γενικὸ τίτλο «Καημοὶ τοῦ Κάμπου». Τὶς πρῶτες 37 σελίδες τοῦ βιβλίου καλύπτει μελέτη ποὺ ἀναφέρεται στὸ σπίτι καὶ τὴ ζωὴ τοῦ θείου του Ἀνδρέα Καρκαβίτσα καὶ μᾶς δίνει λεπτομέρειες ἄγνωστες μέχρι τώρα γιὰ τὸ μεγάλο διηγηματογράφο καθὼς καὶ μερικὰ ποιήματά του ἀνέκδοτα. Τὰ ὑπόλοιπα διηγήματά του «Καημοὶ τοῦ Κάμπου» εἶναι πραγματικοὶ «καημοὶ καὶ στεναγμοὶ» τοῦ Ἠλείου ξωμάχου, γιατὶ ὁ συγγραφέας, γένημα καὶ θρέμμα, ἔζησε τὸ μεγάλο του δρᾶμα, ζυμώθηκε μαζί του, κρυφάκουσε τοὺς καημούς του κι' ἔνοιωσε στὰ μάγουλά του τὸ καυτὸ του δάκρυ. Εὐαίσθητος καὶ ψυχόπονος ὁ Μακρυδήμας ἀγκάλισε τοὺς ξωμάχους, τοὺς ἀγρότες καὶ τοὺς δουλευτάδες τοῦ Ἠλειακοῦ κάμπου γεύτηκε τὴν πίκρα καὶ τὰ βάσανά τους ἔνιωσε τὸ κλάμα τους καὶ μάζεψε στάλα, στάλα τὰ δάκρυά τους καὶ τἄκαμε τραγούδι.

Σ' ὅλα τὰ διηγήματα τοῦ Μακρυδήμα, οἱ ἥρωες καὶ οἱ ἡρωΐδες του εἶναι ἁπλοὶ ἄνθρωποι. τυραγνισμένοι, βασανισμένοι ἀπὸ τὴ μοῖρα καὶ τὸ ριζικό τους. Εἰκόνες, ὁλοζώντανες, ζωγραφίζουν, σ' ὅλο τους τὸ βάθος καὶ τὸ πλάτος, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ λαοῦ του, ὁλόκληρη τὴν καθημερινὴ ζωὴ μὲ τὶς μικροχαρὲς καὶ τὶς λύπες της.

Ὁ Μακρυδήμας ἦταν ἕνας ἄνθρωπος, γιὰ ὅσους τὸν γνώρισαν, καλλιεργημένος, ἥσυχος, πρᾶος, μειλίχιος, λιγομίλητος. Κανεὶς δὲν ὑποπτευότανε τὸ λογοτεχνικό του ταλέντο. Γιὰ νὰ σοῦ μιλήσει γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ σὲ γνωρίζει καλὰ καὶ νὰ σοῦχει ἐμπιστοσύνη. Ἦταν ὑπερβολικὰ μετριόφρωνας καὶ ἡ πρῆβολή τὸν ἐνοχλοῦσε, γι' αὐτὸ ἔμενε καὶ ἄγνωστος στοὺς πολλούς. Ἄφησε ἀξιόλογο ἔργο ἀδημοσίευτο, ἱκανὸ νὰ τὸν κατατάξει μεταξὺ τῶν κορυφαίων τῆς Ἠλείας πεζογράφων. Ἡ ἐκλεκτὴ σύζυγός του καὶ πρὸ παντὸς τὰ δυὸ καλὰ παιδιὰ του θὰ διαφυλάξουν τὸ θησαυρὸ καὶ θὰ τὸν ἀξιοποιήσουν μὲ τὸν καιρὸ ἐνισχύοντας τὴ μνήμη τοῦ ἀλησμόνητου πατέρα τους.

Ὁ Μακρυδήμας πέρασε πολλὲς μπόρες καὶ δύσκολες στιγμὲς στὴ ζωή του. Μόχθησε, κουράστηκε, ὑπέφερε, καταδιώχτηκε, πικράθηκε ἰδιαίτερα μὲ τὴν τελευταία περιπέτειά του, ὅταν μπῆκε σὲ διαθεσιμότητα ἀπὸ τὴ χούντα καὶ τὰ τσιράκια της. Πάντα μοῦλεγε τὸ παρόπονό του. «Τὶ κακὸ ἔκαμα ἐγὼ στοὺς ἀνθρώπους; Ποιὸν ἔβλαψα; Τὶ χρώσταγε ἡ οἰκογένειά μου νὰ πληρώσει;». Αὐτὰ κι' ἄλλα ἐρωτηματικὰ τὸν βασάνιζαν τὸν τελευταῖο καιρό. Ἡ μεταπολίτευση τὸν ἐδικαίωσε καὶ ἐπανῆλθε τιμημένος στὴν ὑπηρεσία. Μὲ δὲν ἄντεξε. Ἡ ὑγεία του εἶχε κλονιστεῖ ἀνεπανόρθωτα καὶ παρατήθηκε.

Εἶχε ἀξιοπρέπεια καὶ ὑπερηφάνεια ὁ Μακρυδήμας καὶ ἀντιμετώπιζε μὲ θάρρος τὶς δύσκολες στιγμὲς καὶ εἶναι ἄξιος τιμῆς καὶ σεβασμοῦ γιατὶ στὰ χρόνια τῆς χουντοκρατίας κράτησε τὸ κεφάλι ψηλά, δὲ λύγισε καὶ δὲν ὑποτάχτηκε, ὅπως ταιριάζει σὲ κάθε πνευματικὸ ἄνθρωπο ποὺ σέβεται τὸν ἑαυτό του.

Ὁ θάνατός του ἄφησε μεγάλο κενὸ στὸ χῶρο τῶν Γραμμάτων τῆς Ἠλείας καὶ τοῦ Ἠλειακοῦ κάμπου ποὺ μὲ τόσο πάθος ὕμνησε καὶ τραγούδησε.

Ἡ σκέψη ὅλων τῶν γνωστῶν καὶ φίλων θὰ τὸν συνοδεύουν πάντα.

Ν. Π. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΤΡΩΝ — ΣΑΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΩΣ

ΕΚ ΠΑΤΡΩΝ	ΕΚ ΣΑΜΗΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ (καὶ ΚΕΡΚΥΡΑ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΤΡΙΤΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ (καὶ ΙΘΑΚΗΝ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
20.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	
ΤΕΤΑΡΤΗ	
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
ΠΕΜΠΤΗ	
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ (ΙΘΑΚΗ)	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	07.00 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ (καὶ ΙΘΑΚΗΝ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	09.00 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ
13.30 ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ Κ. ΤΣΙΜΑΡΑ

ΤΗΛΕΦ. 277-783 & 270-948

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ Ο.Σ.Ε. - Κ.Τ.Ε.Λ.

ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ Ο.Σ.Ε.

ΔΙ' ΑΘΗΝΑΣ: 5,20, 6, 6.30, 7, 7.30, 8, 9, 9,45, 10.30, 11,15 12.00, 12.45, 13.30, 14.15 15.00, 15.45, 16.30, 17.20, 17.45, 18.30, 19.15, 20.15, 21.00.

ΔΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ: 7.00 μέσῳ Ἀθηνῶν, 9.30 μέσῳ Ρίου, 17.30 μέσῳ Ἀθηνῶν.

ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ Κ.Τ.Ε.Λ.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ ΑΘΗΝΩΝ. Ἐκ Πατρῶν: 5.30, 6.45, 8, 9, 10, 11.30, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.45, 21.15. Ἐξ Ἀθηνῶν: 6.30, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.30, 21.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ — ΑΧΑΪΑΣ — ΠΥΡΓΟΥ. Ἐκ Πατρῶν. 5.45, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 30, 20.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ — ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ. Ἐκ Πατρῶν: 7, 7.10, 14. Ἐκ Τριπόλεως: 7, 15.

Ἐκ Πατρῶν: Διὰ Καλάβρυτα 5.45, 7.10, 10, 13.10, 15.30. Διὰ Δάφνην 10.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ — ΑΙΓΙΟΥ: 5.45, 7.30, 8.35, 9.35, 10.35, 11.35, 12.05, 12.30, 13.05 13.35, 14.15, 15.15, 16.05, 17.05, 18.05, 19.05, 20.05. Ἐξ Αἰγίου: 6.15, 6.50, 7.30, 8.30, 9.15, 10, 11, 12, 12.30, 13, 14.05, 15, 16, 17, 18, 19, 20.05.

ΕΛΛΑΣ-ΙΤΑΛΙΑ

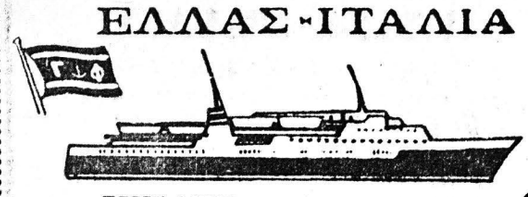

ΦΕΡΡΥ ΜΠΩΤ „ΓΕΩΡΓΙΟΣ"

4.000 ΤΟΝΝΩΝ

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν διὰ Μπρίντιζι ἑκάστην Τρίτην, Πέμπτην, Σάββατον καὶ ὥραν 9.30 μ.μ.

10% ΕΚΠΤΩΣΙΣ εἰς τὰ εἰσιτήρια ἀλλέ—ρετοὺρ

Πληροφορίαι καὶ εἰσιτήρια εἰς ἅπαντα τὰ γραφεῖα ταξιδίων

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΙΓΓΛΕΣΗ

Ὀθ. Ἀμαλίας 12, τηλ. 277.776, 277.676, 277.151

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

FIAT-SIMCA

ΝΙΚ. ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΥ

ΠΡΩΗΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΦΙΑΤ

ΕΛΛΗΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ 6, ΤΗΛ. 420—689

ΠΑΤΡΑΙ

Ὁ «Καλός Σαμαρείτης»

Τὸ Φιλανθρωπικὸ σωματεῖο μὲ τὴν πλούσια δράση

Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν συμπολιτῶν μας δὲν γνωρίζουν, τὸ ὑπὸ τὸν ὡς ἄνω τίτλον Σωματεῖον, θεωροῦμεν καθῆκον νὰ γνωρίσωμεν διὰ τοῦ παρόντος, περιληπτικῶς τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν δρασιν του.

Τὸ Σωματεῖον ἱδρύθη τὸ 1963 καὶ τὸ ἔργον ποὺ ἔχει τάξει ὡς σκοπόν του, εἶναι ΘΕΑΡΕΣΤΟΝ ἀλλὰ καὶ δραματικὰ δυσχερές, διότι οἱ Διοικοῦντες αὐτό, ἀναγκάζονται νὰ μπαίνουν μέσα στὸ χῶρο τῆς ἐξαθλιώσεως, προκειμένου νὰ διαπιστώσουν τὴ δυστυχία ὡρισμένων ἀνθρώπων καὶ νὰ ψηλαφίσουν τὶς πληγές των, μὲ τὸ χέρι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συμπόνοιας.

Ἔτσι θυθομετρῶντας τὴ δυστυχία τους, ἔχουν φθάσει στὰ πιὸ σκοτεινὰ ἀημέρια της.

Ἐκεῖ Ζοῦν ἄνθρωποι μόνον κατ' εὐφημισμόν, ἐκεῖ ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι τριάντα χρόνια μετὰ τὴν κατοχήν, ἐξακολουθοῦν νὰ διαβιοῦν μέσα σὲ τρῶγλες καὶ ὑγρὰ ὑπόγεια, χωρὶς λίγο λιτὸ φαγητό, ἕνα ζεστὸ ροῦχο ἢ ἔστω λίγη θέρμανσι.

Διακόσιες οἰκογένειες τοιούτων ἀναξιοπαθούντων συνανθρώπων μας μεταξὺ τῶν ὁποίων τυφλοί, ὀρφανά, ἀπροστάτευτα καὶ ἐγκαταλελειμένα γεροντάκια περιθάλπει τὸ Σωματεῖον μας καὶ προσφέρει εἰς αὐτοὺς δωρεάν, πλήρη ἰατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν, χρηματικὰ βοηθήματα, κυρίως κατὰ τὰς μεγάλας Χριστιανικὰς Ἑορτάς, καθὼς καὶ εἰς ἐκτάκτους ἀνάγκας των.

Ἐπίσης προσφέρει τρόφιμα καὶ ἱματισμόν, ἀκόμη καὶ πνευματικὴν παραμυθίαν, διὰ τῆς χορηγήσεως χριστιανικῶν ἐντύπων.

Ἅπασαι αἱ δαπάναι, ἀνερχόμεναι εἰς σεβαστὰ ποσά, ἀντιμετωπίζονται μόνον μὲ τὰς συνδρομὰς τῶν 300 μελῶν του, μὲ τὰς καταθέσεις ὀλιγαρίθμων φιλανθρώπων καὶ μὲ τὸ προϊὸν τοῦ ἐτησίου ἐράνου.

Οἱ πόροι ὅμως αὐτοί, δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς καὶ τὸ Σωματεῖον ἀντιμετωπίζει δυσχερείας εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς εὐρυτέρας κοινωνικῆς καὶ φιλανθρώπου δράσεώς του, προαγωγῆς του εἰς Ἵδρυμα κλπ.

Τούτου ἕνεκεν, ἐπικαλεῖται τὴν ἀρωγὴν τῶν φιλανθρώπων, διὰ τῆς ἐγγραφῆς των ὡς συνδρομητῶν, ἀντὶ 20δράχου ἢ ἔσης ἐπιθυμοῦν μηνιαίας συνδρομῆς.

Ἕτερον στάδιον πραγματικῆς ἐνισχύσεως δι' ὅσους θέλουν ν' ἀσκοῦν κατὰ τρόπον οὐσιαστικὸν τὴν φιλανθρωπίαν, εἶναι καὶ αἱ ὑπὲρ τοῦ Σωματείου μας καταθέσεις χαρᾶς ἢ εἰς μνήμην προσφιλῶν των προσώπων.

Ἀλήθεια, πόσες οἰκογένειες ἔχουν περίσσειαν ἀγαθῶν, ἐνῷ ἄλλες στεροῦνται στοιχειωδῶν τοιούτων καὶ ντρέπονται ν' ἁπλώσουν χέρι ἐπαιτείας.

Ἔλθετε λοιπὸν ἀνωνοί εἰς τὸ Θεοφιλές καὶ φιλάλληλον ἔργον μας. συμπαραστάθτε εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΟΥ, διότι τοῦτο πράττοντες, θὰ γίνετε ἐργάται καὶ συνεργάται τοῦ ΚΥΡΙΟΥ καὶ εἶναι μεγίστη ἡ τιμὴ νὰ εἶναι κανεὶς συνεργάτης τοῦ ΘΕΟΥ.

Τὰ γραφεῖα μας, ὁδὸς Κορίνθου 230 Α' ὄροφος τηλέφωνον 276598 εἶναι ἀνοικτὰ καθ' ἑκάστην καὶ ἀπὸ ὥρας 6—8 μ.μ.

Ὁ πρόεδρος
ΣΟΛΩΝ Α. ΔΑΛΔΑΚΗΣ
Συνταξιοῦχος Τραπεζικὸς

Ὁ γεν. γραμματεὺς
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΕΡΤΟΣ
ὑπάλληλος Τραπ. Ἑλλάδος

Τὰ Μέλη
ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ
Συντ)χος δασονόμος
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΟΥΛΑΚΑΚΗΣ
Ὑπάλληλος ΕΛΤΑ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΛΝΤΗΡΗΣ
Συν)χος δασικὸς
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ
Συν)χος ἀξ)κὸς Χωρ)κῆς
ΚΩΝ)ΝΟΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
Συν)χος ἀστυνομικὸς
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
Συν)χος Ι.Κ.Α.
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΡΤΑΒΑΝΗΣ
Ἐπαγγελματίας

«AQUARIUS»

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΝΟΡΜΑΝ 1, (Ἔναντι Ἐκκλησίας Ἀγ. Διονυσίου)

- Εἰσιτήρια, πληροφορίες κρατήσεις θέσεων ἀπὸ ΠΑΤΡΑ γιὰ BRINDISI, ANCONA καὶ ἀντιστρόφως μὲ πολυτελέστατα Φέρρυ—Μπώτ.
  Εἰδικὲς ἐκπτώσεις γιὰ Φοιτητές, Ναυτικοὺς καὶ Παιδιά.
- Εἰσιτήρια Ἀεροπορικὰ καὶ Σιδηροδρομικὰ γιὰ ὅλο τὸν Κόσμο.
- Ἐκδόσεις Διαβατηρίων.
  Γιὰ τὸ ταξίδι σας καὶ γιὰ κάθε πληροφορία τηλεφωνῆστε μας στὸ 421—500, 422—555 ἢ ἐπισκεφθῆτε μας γιὰ νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσουμε.

ΤΑΚΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ - ΤΑΚΗΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΩΤΟ ΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

aptiv 1931

κλισσε δι'ολας τας εκτυπωσεις εφημεριδων · περιοδικων βιβλιων · διαφιμησεων · αφισσων κλπ εντυπων

πολυχρωμα · μονοχρωμα

ΦΙΛΟΠΟΙΜΕΝΟΣ 47Α ΤΗΛ.276.203 ΠΑΤΡΑΙ

ΧΑΡΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΡΤΕΡ

Σὲ «ἀπόψυξη» οἱ σχέσεις Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Κούβας

ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΥΟ ΧΩΡΩΝ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ. Ἡ ἄφιξη στὸν Λευκὸ Οἶκο τοῦ Κάρτερ, ποὺ εἶναι φανερὸ ὅτι ἐνδιαφέρεται περισσότερο ἀπὸ τὸν Φὸρντ στὸ νὰ ἐπιλύσει τὰ λατινοαμερικανικὰ προβλήματα μὲ σοβαρότητα καὶ γενναιοψυχία, ἐπιτρέπει τὴν πραγματικὴ ἔναρξη τοῦ περίφημου «νέου διαλόγου» ποὺ τόσο συχνὰ τὸν ὑποσχόταν ὁ Κίσσινγκερ καὶ τόσο τακτικὰ τὸν ξεχνοῦσε, μιὰ κι' ἦταν ἀπασχολημένος μὲ τὶς σχέσεις δυνάμεων σὲ παγκόσμια κλίμακα.

Ὁ Κάρτερ, ποὺ φαίνεται νὰ ἐκτιμᾶ σωστὰ τὴ στρατηγική, πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ σημασία τῶν χωρῶν ποὺ βρίσκονται μπροστὰ στὴν πόρτα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, δὲν ἔκρυψε τὰ αἰσθήματά του στὴ διάρκεια τῆς προεκλογικῆς του ἐκστρατείας. Μαστίγωσε τὶς δικτατορίες τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς, ποὺ τὶς περισσότερες φορὲς ἐγκαθιδρύθηκαν καὶ σταθεροποιήθηκαν χάρη στὴν καλὴ θέληση τῶν Ἀμερικανῶν καὶ καταδίκασε εἰδικά, πολλὲς φορὲς, τὸ καθεστὼς, τοῦ στρατηγοῦ Πινοσέτ.

Πρώτη ἀποκαλυπτικὴ χειρονομία: Ὁ ἀνώτατος κρατικὸς ὑπάλληλος τῆς Χιλῆς Φαρίνα, ὕποπτος γιὰ συμμετοχὴ σὲ βασανιστήρια πολιτικῶν κρατουμένων, κλήθηκε στὰ τέλη τοῦ περασμένου μῆνα νὰ ἐγκαταλείψει τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, δημοσιεύτηκε στὴν Οὐάσιγκτων μιὰ ἔκθεση, ποὺ τοποθετεῖ τὴν κυβέρνηση τοῦ Σαντιάγκο στὸ ἑδάλιο τοῦ κατηγορουμένου, ἀποδίδοντάς της τὴν εὐθύνη γιὰ τὴ δολοφονία, στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, τοῦ Χιλιανοῦ πρώην ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν Ὀρλνάτο Λετελιέ.

Ἡ προειδοποίηση ἔγινε κατανοητὴ στὴ Χιλή, ὅπου ἡ ἐκούσια ἢ ὄχι ἀπομάκρυνση τοῦ στρατηγοῦ Πινοσὲτ ἔπαψε νὰ θεωρεῖται σὰν παράλογη ὑπόθεση. Στὴν σύγκρουση ποὺ ἄρχισε ἀνάμεσα στὴ χούντα καὶ στὴ χιλιανὴ χριστιανοδημοκρατία, σχετικὰ μὲ τὴ λογοκρισία τοῦ Τύπου οἱ συμπάθειες τοῦ Στέητ Ντηπάρτμεντ ἀποκλίνουν φανερὰ πρὸς τὸ κόμμα τοῦ πρώην Προέδρου Ἐντουάρντο Φρέϊ.

Ἐξ ἄλλου, ὁ Κάρτερ φαίνεται ἀποφασισμένος νὰ ἐπιταχύνει τὶς διαπραγματεύσεις μὲ τὴν κυβέρνηση τοῦ στρατηγοῦ Ὀμὰρ Τορίχος γιὰ τὴν ὑπογραφὴ μιᾶς νέας συνθήκης γιὰ τὴ διώρυγα τοῦ Παναμᾶ. Λιγότερο εὐαίσθητος ἀπὸ τὸν προκάτοχο του στὶς ἔντονες πιέσεις τοῦ παναμαϊκοῦ «λόμπυ» ὁ Ἀμερικανὸς Πρόεδρος ἐνδέχεται νὰ δεχτεῖ τὴ συγκέντρωση τῶν ἀμερικανικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων στὴ ζώνη τῆς διώρυγας. Μιὰ προσδευτικὴ μεταβίβαση τῆς κυριαρχίας, θὰ ἐπέτρεπε, τὴν ἱκανοποίηση τοῦ πολὺ ἰσχυροῦ παναμαϊκοῦ ἐθνικισμοῦ, μὲ τὴν παράλληλη διαφύλαξη τῶν στρατηγικῶν καὶ οἰκονομικῶν συμφερόντων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Ἀλλὰ τὰ σημεῖα ἀπόψυξης εἶναι πολὺ περισσότερα ὅσον ἀφορᾶ στὶς σχέσεις τῆς Ἀμερικῆς μὲ τὸ κουβανικὸ καθεστώς. Τὰ πράγματα δείχνουν νὰ προχωροῦν πρὸς μιὰ λογικὴ ὁμαλοποίηση τῶν σχέσεων Οὐάσιγκτων — Ἀβάνας ποὺ διακόπηκαν πρὶν ἀπὸ 16 χρόνια. Ἡ νέα κυβέρνηση, καταργώντας κι' ἐδῶ τὴν ἀμετακίνητη ἀδιαλλαξία τοῦ Φὸρντ καὶ τοῦ Κίσσινγκερ, πλάσσαρε τὴν μπάλλα στὸ κουβανικὸ στρατόπεδο. Ὁ Σάϋρους Βὰνς διαβεβαίωσε πὼς ἡ ἀποχώρηση τῶν κουβανικῶν στρατευμάτων ἀπὸ τὴν Ἀνγκόλα, δὲν ἀποτελεῖ «προϋπόθεση», γιὰ τὴν ἔναρξη τῶν διαπραγματεύσεων καὶ ὁ νέος πρεσβευτὴς τῶν ΗΠΑ στὸν ΟΗΕ ὑπερκέρασε τὸν ὑπουργὸ Ἐξωτερικῶν, δηλώνοντας πὼς αὐτὴ ἡ στρατιωτικὴ παρουσία εἶναι «παράγοντας σταθερότητας» στὴν Ἀνγκόλα».

Καὶ ὁ Φιντὲλ Κάστρο, δὲν ἄργησε νὰ ἀντιδράσει. Σὲ μιὰ συνέντευξη ποὺ παρεχώρησε στὸ ἀμερικανικὸ τηλεοπτικὸ δίκτυο Σὶ Μπὶ Ἔς ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιο τοῦ νέου Ἀμερικανοῦ Προέδρου «ποὺ σέβεται τὶς ἠθικὲς ἀρχὲς καὶ εἶναι ἱκανὸς νὰ σταματήσει τὴν ἐχθρότητα ἀνάμεσα στὶς δυὸ χῶρες». Ὁ Κουβανὸς ἡγέτης δήλωσε πὼς εἶναι ἕτοιμος νὰ συναντηθεῖ μὲ τὸν Κάρτερ, ἂν φυσικὰ ὁ τελευταῖος ἐκδήλωνε τὴ σχετικὴ ἐπιθυμία. Ἔφθασε τὴ σημασία ποὺ ἀποδίδει ὁ Κάστρο στὶς προσωπικὲς σχέσεις, μεταξὺ ἀρχηγῶν κρατῶν, καταλαβαίνουμε ὅτι πρόκειται γιὰ ἕνα ἀποφασιστικὸ βῆμα.

Οἱ διαφορὲς εἶναι σοβαρές: Ἡ συμφωνία γιὰ τὴν ἀεροπειρατία, ποὺ καταγγέλθηκε τὸν περασμένο Ὀκτώβρη ἀπὸ τοὺς Κουβανοὺς καὶ πρέπει νὰ ἀποτελέσει ἀντικείμενο νέων διαπραγματεύσεων πρὶν ἀπὸ τὶς 15 Ἀπρίλη, ἡ ἄρση τοῦ ἐμπορικοῦ «ἐμπάργκο», ἡ ἀπελευθέρωση τῶν πολιτικῶν κρατουμένων ἡ ἐπέμβαση στὴν Ἀνγκόλα, καὶ ἡ κουβανικὴ ὑποστήριξη στὸ φιλοανεξάρτητο κίνημα τοῦ Πόρτο Ρίκο, ἡ διάλυση τῶν ἀντικαστρικῶν ὁμάδων ποὺ ἔχουν βάση τὴ Φλόριντα. Ἀλλὰ ἕνα νέο πνεῦμα εἶναι ἱκανό, μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, νὰ ὁδηγήσει στὴν ἄρση τῶν ἐμποδίων.

Τὰ «γεράκια» καὶ ὁ Κάρτερ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ (Ἰδ. Ὑπ.)

Ὁ παλιὸς συνασπισμὸς τῶν Δημοκρατικῶν τοῦ Νότου καὶ τῶν Ρεπουμπλικανῶν στοὺς κόλπους τῆς ἀμερικανικῆς Γερουσίας, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ματαιώσει τὸ ποῦτο «μεγάλο σχέδιο» τοῦ Κάρτερ: τῆς ἀπομάκρυνσης τοῦ φάσματος τοῦ πυρηνικοῦ ὁλοκαυτώματος. Ἡ γερουσιαστικὴ ἐπιτροπὴ ποὺ ἀνάλαβε νὰ ἐπικυρώσει τὸν διορισμὸ τοῦ Πὸλ Γουώρκνε στὴ θέση τοῦ διευθυντὴ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐλέγχου τῶν Ὅπλων καὶ τοῦ Ἀφοπλισμοῦ καὶ σὰν ἀντιπρόσωπο τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν στὶς διαπραγματεύσεις μὲ τὴν ΕΣΣΔ γιὰ τὸν περιορισμὸ τῶν στρατηγικῶν ἐξοπλισμῶν δὲν ἔκρυψε τὴ δυσαρέσκειά της, διατυπώνοντας καὶ τὶς σχετικὲς ἐπικρίσεις, γιὰ ἕναν ἄνθρωπο ποὺ θεωρεῖται πολὺ «μαλακός».

Ὁ Γουῶρκνε, ποὺ διατέλεσε σύμβουλος τοῦ Τζὼρτζ Μαγκόβερν στὴ διάρκεια τῆς ἀποτυχημένης προεδρικῆς ἐκστρατείας του τὸ 1972, εἶχε συμβουλέψει ἀπὸ τότε μιὰ οὐσιαστικὴ περικοπὴ τῶν στρατιωτικῶν κονδυλίων. Ἡ προσπάθεια τοῦ Μαγκόβερν, τοῦ ὁποίου ἡ εἰρηνοφιλία εἶχε τρομοκρατήσει τὰ «γεράκια» τοῦ Πενταγώνου, ἄφησε ἐπίσης καὶ μιὰ πολὺ κακὴ ἀνάμνηση στὰ συνδικάτα — γνωστὰ γιὰ τὸν ἐμπαθῆ ἀντικομμουνισμὸ τους — ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ εἶχαν ἀρνηθεῖ, μὲ τὸ στόμα τοῦ προέδρου τους Τζὼρτζ Μῆνυ, νὰ ὑποστηρίξουν ἕνα Δημοκρατικὸ ὑποψήφιο. Ἔχει ἐπίσης μεγάλη σημασία τὸ ὅτι ἡ «Γουὸλ Στρὶτ Τζόρναλ» ἐγκαταλείποντας τὴ συνηθισμένη μετριοπάθειά της, ἐπέκρινε σ' ἕνα κύριο ἄρθρο της, μὲ τὸν τίτλο: «Τζίμμυ Μακγκόβερν;» τὶς πρόσφατες πρωτοβουλίες τοῦ Κάρτερ στὸ θέμα τῶν ἐξοπλισμῶν.

*Οἱ Ἀμερικανοὶ γερουσιαστὲς ἀγησυχοῦν γιὰ τὰ ἐνδεχόμενα σχέδια τοῦ νέου Προέδρου στὸν τομέα τῶν πυραύλων περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι γιὰ τὴν πρότασή του ἔκανε ὁ Κάρτερ στοὺς Σοβιετικοὺς νὰ ἀναστείλουν γιὰ δύο ἢ τρία χρόνια ὅλα τὰ πυρηνικὰ πειράματα. Ὁ νέος Πρόεδρος, ἀφοῦ ἔκανε τὴν πρόταση νὰ παραμεριστοῦν ἀπὸ τὴν ἑπόμενη συμφωνία γιὰ τὸν περιορισμὸ τῶν στρατηγικῶν ἐξοπλισμῶν τὰ ἀμφιλεγόμενα ἐρωτήματα σχετικὰ μὲ τὸν ἀμερικανικὸ πύραυλο «Κρουΐζ» καὶ τὸ Σοβιετικὸ βομβαρδιστικὸ «Μπὰκ Φάϊρ», ἄρχισε νὰ ἐπαναλαμβάνει γιὰ λογαριασμό του μία πρόταση τοῦ Φόρντ. Οἱ Σοβιετικοὶ δὲν θέλουν κα